

Woordelijk verslag vergadering gemeenteraad Ridderkerk 2 april 2025

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter: Ik heb zomaar het idee dat we nog een paar keer applaus gaan horen vandaag. Dames en heren, ik open hierbij deze buitengewone openbare raadsvergadering. En we zijn met elkaar bij elkaar gekomen voor iets enorm bijzonders. Iets wat maar één keer in de 43 jaar, tot op heden, voorkomt. En hoe het dan daarna weer gaat, dat zullen we met elkaar gaan meemaken. Maar geachte aanwezigen, zoveel mensen die voor één persoon komen. Een voormalig Ridderkerks burgemeester, ze is hier aanwezig. Ik zou zeggen: hoe mooi is dat? Deze buitengewone openbare raadsvergadering die in het teken staat van het afscheid van, ik kan het nog één keer zeggen, onze onvolprezen raadsgriffier Johan van Straalen. Dat is bijzonder. De raadszaal hier in Ridderkerk die is rijk gevuld met personen van diverse pluimage. En u bent onze zeer gewaardeerde gasten vandaag. Ik heet u allemaal van harte welkom, leden van de gemeenteraad, collegeleden, burgerleden, de voormalig burgemeester van gemeente Ridderkerk, de heer Bruins Slot, de heer Waaijer, mevrouw Hermans-Vloedveld, de heer Hulman en natuurlijk mevrouw Attema. Familieleden van Johan van Straalen, voormalig leden van de Raad en voormalig wethouders. Vertegenwoordigers van griffiers uit de regio, leden van onze Ridderkerkse griffie, de pers, gemeentesecretaris, medewerkers van gemeente Ridderkerk en de bedrijfsvoeringpartners, voormalige collega relaties. U hebt één ding gemeen, namelijk dat het afscheid van Johan niet zonder uw aanwezigheid voorbij wil laten gaan. En ik begrijp dat helemaal, maar ik wil u daar ook al nu voor bedanken. Het tekent hoe Johan van Straalen hier in Ridderkerk zijn rol heeft vervuld, zijn positie heeft ingekleed en hoe dat ook door u is, werd en wordt gewaardeerd. Vanmiddag zijn onder ons bijna alle raadsleden aanwezig. Mijn vraag aan de griffier is dan natuurlijk altijd daarbij: griffier, hoeveel precies? Ik dacht dat het zo zou moeten zijn dat één raadslid met verhindering afwezig is, mevrouw Dirks van GroenLinks. En mevrouw Ripmeester van de Partij van de Arbeid, dat zie ik ook. Dus wij zijn vandaag met 27 raadsleden bijeen. En vanzelf dienen we met elkaar de agenda van deze buitengewone raadsvergadering ook vast te stellen. En mijn vraag aan de gemeenteraad is of dat op deze manier ook kan of dat er wellicht iets op te merken valt. En dat is het geval. Mijnheer Westbroek.

Mijnheer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag een motie vreemd aan de orde van de dag indienen.

De voorzitter: Ja, dank u wel. De griffier begint al te buigen. Ik weet niet wat dat betekent. Maar hij heeft misschien een flauw vermoeden dat het wel eens over hem zou kunnen gaan. Ik weet het nog niet precies. Dat is een cliffhanger. Maar uw opmerking en uw vraag is helder en duidelijk. En anders dan misschien te doen gebruikelijk is mijn voorstel dat we deze motie toevoegen aan agendapunt 2, in dat deel dat ook namens uw raad het woord wordt gevoerd. En ik zal dat bij het verdere verloop van deze raadsvergadering ook duidelijk maken. Is iedereen het daarmee eens? Mooi, doen we het zo. Dames en heren, de agenda, die geheel in het teken staat van het afscheid van Johan van Straalen, kent een aantal sprekers die zich tot Johan in het bijzonder, maar ook tot ons allemaal, zullen richten. Qua volgorde en ik dacht ik lees dat maar even voor, dan heeft u het ook helemaal scherp, komt dat op het volgende neer. Als eerste zal ik spreken als voorzitter van de gemeenteraad tot onze huidige griffier nog steeds, dan raadslid mevrouw Cora van Vliet in haar rol als voorzitter van de werkgeverscommissie. Zij zal worden geassisteerd daarbij door de andere leden van de werkgeverscommissie. Dan de heer Maarten Slingerland, plaatsvervangend griffier. En dan afsluitend natuurlijk, we kijken daar nu al naar uit, de heer Johan van Straalen zelf. Het is de bedoeling dat we deze raadsvergadering om 17.00 afsluiten, waarna de afscheidsreceptie aanvangt en u heeft dat kunnen meemaken, die vangt aan om 17.00 en eindigt om 19.00.

2. Toespraken

De voorzitter: Ik zou, met uw welnemen, willen overgaan tot het uitspreken van de eerste toespraak. Ik begeef me daartoe tot het spreekgestoelte. Want het voordeel van hier staan, Johan, is dat ik je ook een beetje kan aankijken. En dat geldt niet alleen voor mij, maar ook voor de volgende sprekers. Allerbeste Johan, waarde griffier. Jou bij je afscheid te mogen toespreken dat is oprecht een voorrecht. En het woord voorrecht valt op meerdere aspecten van jou als persoon en je langjarige functioneren te plakken. Daar kom ik straks graag op terug. Geniet van de mooie woorden die je vanmiddag worden toegedicht en ik hoop dat je er een beetje van gaat stralen, je naam eer aandoet. Hoe moet je de bijdrage en verdiensten van iemand die op dit moment 43 jaar en 1 dag in de onze mooie gemeente actief is in 10 minuten kwijt? Dat is een feitelijk onmogelijke taak. En daarom is het ook fijn dat de andere sprekers vanmiddag Johan vanuit het perspectief van zowel de griffie als die van raadslid en werkgever zullen belichten. Johan, je mag het vanmiddag ondergaan. En ja, Johan, rust, gezag, overzicht, dat zijn onlosmakelijk kwalificaties die aan jou zijn verbonden. Tegelijkertijd, knipoog, geldt dat in de eerste plaats en vooral als je zelf de regie kon hebben en de touwtjes dus in handen had. Iets wat vandaag helemaal niet zo is. Maar troost je met de gedachte dat je daar aan de buitenkant vooralsnog niet zo heel veel van laat merken. Nog niet. Tenminste, we zijn tenslotte pas net begonnen. Beste mensen, de combinatie van 5 september 2002 kopt rechterhand voor de gemeenteraad. Op de voorpagina, jawel. En de actoren in dat artikel in woord en beeld zijn vanmiddag bijna allemaal aanwezig. De net benoemde griffier op dat moment, meester J.G. van Straalen. Burgemeester Jan Waaijer. Burgemeester, waar bent u? Kijk, present. De fractievoorzitter van de SGP, de heer Den Ouden, die namens de Ridderkerkse raad het woord voerde, ook aanwezig. En ook toenmalig gemeentesecretaris. Mevrouw Lissenberg-van Dam komt aan bod. Haar taak werd overzichtelijker door de installatie van de eerste griffier van Ridderkerk. Niet langer ook secretaris van de raad, maar volle focus op het college en de organisatie. De korte samenvatting vanuit de raadsvergadering van 2 september 2002, via de heer Den Ouden destijds, luidt: zelfs als het niet verplicht was geweest bij wet, dan nog hadden we hem gekozen. Kun je die woorden nog herinneren, Johan? Nee? Dan maar goed dat ik ze opgezocht heb. En daaruit blijkt dat de lat van verwachtingen natuurlijk enorm hoog lag. Maar er was, dat bleek terecht, ook sprake van groot vertrouwen. Het was ook, Johan, omdat jij al een graag gezien medewerker in onze gemeente was. Je had diverse rollen en dat bracht je als plaatsvervangend gemeentesecretaris zelfs aan de college tafel, iets wat gisteren, geen grap, opnieuw plaatsvond. Je zou graag willen de collegevergadering voor een deel bij te wonen, gaf je aan. En dat hebben we je van harte gegund. Maar nu zijn we hier op de plek van het hoogste gezag in ons gemeentebestel, de raadsvergadering. De plek waar je veel herinneringen, uren en ook heel veel bijzondere gebeurtenissen hebt mede vormgegeven en bijgewoond. Je zou kunnen zeggen, jouw habitat. Johan, tijden en daarmee gebruiken veranderen. Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen vragen reactie en soms andersoortige wendbaarheid. Jij bent en was voor velen en vaak een rots in de politieke branding. En op social media werd recent aangegeven: we gaan Johan ontzettend missen. Zijn rust, steun en adviezen, maar vooral de persoon. En dat klopt als een bus en zouden de woorden van velen hier aanwezig kunnen zijn. Toch? Dan zegt u ja. Mooi. Want dat ben je, Johan, een rots in de branding. En dat straalt je ook uit. Een rijzige gestalte, een statig voorkomen. Je zou zomaar kunnen bedenken dat die in een kind ambitie het idee zou hebben gehad rechter te willen zijn, of dominee of huisarts. En dan gaat hij lachen, maar daar hebben we zojuist een gesprek over gevoerd in de collegekamer. En het gesprek wat daar werd gevoerd, blijft natuurlijk in de collegekamer. Dat snapt u. Maar wat je ook uitstraalt, Johan, is de betrouwbaarheid van de Engelse bank. En dat niet zomaar, maar dan gewoon in kwadraat. En dat is van waarde gebleken. Jouw werkzaamheden vanaf het eerste uur in Ridderkerk deed je gedurende de periode van acht burgemeesters en voert terug tot je datum van indiensttreding op 1 april 1982. Het was je eerste baan na je studie. Je woonde nog in Westland, de stad 's-Gravenzande als ik het beter formuleer, stuurde 15 sollicitatiebrieven en koos op advies van je vader voor een schaal 7 gemeente in

plaats van een schaal 10 rijksbetrekking. Dat was een perfect advies, want je kwam hier in dienst. Je medestudenten kwamen uiteindelijk vaak toch niet bij de rijksoverheid zomaar aan de bak. En het verdere is mooie geschiedenis. Je maakte carrière bij de afdeling algemene zaken en tal van onderwerpen kwamen langs. APV, drank- en horecazaken, taxivergunningen, evenementen, politie- en brandweerbzaken en kabinetszaken. Daarmee raakte je met tal van zaken inhoudelijk thuis en kon je jurist zijn ook prima kwijt. Maar jouw langjarige inzet en aanwezigheid, het zegt iets over de prettige Ridderkerkse cultuur, maar in het bijzonder ook over jou. Er iets moois van maken en nooit wegllopen, verantwoordelijkheid nemen en willen groeien langs de lijn die wordt geboden. En toen 2002, 7 maart om precies te zijn. Het moment dat wel als een gamechanger is aan te merken in de lokale politiek. Dualisme deed daar intreden. Iets wat jij al jaren geleden daarvoor zag aankomen en waar je jezelf in verdiepte, waar je een visie op vormde. Want hoe zou de bedoeling van het dualisme daarvan in de praktijk echt kunnen werken? Het hield je bezig. Jouw persoon en je visie bracht je in de positie van eerste griffier van de gemeente Ridderkerk. Tot nu toe ook de enige. Dat kon iemand op dat moment overzien en bedenken. En jij ook niet. En het is waar, je eerste woorden als griffier gesproken resoneren eigenlijk nog steeds na. Je zei namelijk in 2002: misschien is het goed als ik bij mijn visitekaartje een bijsluiter met uitleg voeg. In elk geval moeten we elkaar de dualisering een gezicht geven. Een aanspreekbaar gezicht dat bijdraagt tot de verbetering van het lokale bestuur. De verschillende rollen taken en bevoegdheden van college en raad dienen duidelijker te worden. Het is een opgave voor het lokaal bestuur ervoor te zorgen dat de bewoners zich meer bij hun eigen bestuur betrokken voelen. En zo is het nog steeds. Het was voor jou niet alleen een principieel vergezicht, maar naar mijn waarneming ook een dagelijkse opdracht. Raadsleden komen en gaan, wethouders en burgemeesters ook, maar jij bent op je post gebleven. Onmiskenbaar Johan, je hebt een stempel gedrukt op de cultuur in deze gemeenteraad en daar mag je enorm trots op zijn. De waarde van continuïteit, de waarde van rust, respect en gedegenheid wordt immers nog wel eens onderschat en pas gemist als het verloop te groot is, de omgangsvormen kopje ondergaan en het collectieve geheugen te klein wordt. In Ridderkerk gelukkig weinig van dat alles. En dat is de verdienste van velen, maar zeker ook van jou. Jouw hoofd, je hart, je deur stonden altijd uitnodigend open. Je was nooit te beroerd zelf intern op pad te gaan. Je was gericht op de procedure, maar ook de juistheid van de inhoud. En hoe de Ridderkerkse griffie met relatief weinig formatie zo goed heeft kunnen functioneren, het is en blijft tot op zekere hoogte een mooi geheim. Als huidig burgemeester van de gemeente Ridderkerk heb ik geen vergelijkend warenonderzoek gedaan bij de voormalig burgemeesters, maar ik ben ervan overtuigd dat ze allemaal in jou een prima griffier aan hun zijde hebben geweten. Die niet alleen een meester in de rechten is, maar er ook meester in is om rolvastheid en dichtnabijheid professioneel en menselijk vorm te geven. Als burgemeesters hebben wij daar ook wel bij gevaren, zowel in onze lokale interne driehoek tussen griffier, secretaris en burgemeester, als de frequent onderlinge gesprekken. Bijvoorbeeld over het nadenken over een pakkend programma voor onze raadsconferenties en het sparren over de manier hoe we belangrijke vraagstukken als het bevorderen van integriteit en het beschermen en weerbaar maken van ons lokaal bestuur het beste zouden kunnen vormgeven. Professionaliteit, goede omgangsvormen en vooral veel humor ook, gaan in dit huis hand in hand. En zo doen we dat in Ridderkerk. Beste Johan, de lofuitingen aan jou zullen vanmiddag nog wel even voortduren. Je verdienste voor bestuur en organisatie is groot, maar geen van ons doet het voor zichzelf. De gemeenteraad niet, het college niet, de organisatie evenmin. Altijd vooropstaat het welbevinden van de Ridderkerkse gemeenschap in de meest brede zin van het woord, zonder enige vorm van onderscheid. En die gemeenschap weet soms geeneens van het bestaan van een griffier, hoewel jouw interview in De Combinatie van recente wellicht wat verandering heeft gebracht. Maar hoe het ook zij, die Ridderkerkse gemeenschap heeft indirect vaak baat gehad bij jouw goede functioneren. Je zou het ook zo kunnen zeggen, bij monde van een recent collegebesluit: het college besluit de Sint-Jorispenning toe te kennen aan de heer Johan van Straalen voor zijn verdienste als eerste griffier van de gemeente Ridderkerk, met als gevolg een belangrijke bijdrage aan de bekendheid en positieve beeldvorming van Ridderkerk

gedurende de periode van 2 september 2002 tot en met 2 april 2025. Beste Johan, ik wil je hartelijk bedanken voor zo onnoemelijk veel van heel veel jaren. Het ga je goed in alle opzichten en ik wens u Gods zegen daarbij toe. Ik ga nu, met heel veel waardering, die zojuist genoemde Sint-Jorispenning aan jou uitreiken. Van harte gefeliciteerd daarmee. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Cora van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Geachte voorzitter, raadsleden, genodigden en belangstellenden, pers, luisteraars, thuis en bovenal beste Johan. Hartelijk welkom. Tja, het is heel ongebruikelijk om in een officiële raadsvergadering iemand bij de voornaam te noemen. En al helemaal niet te adresseren met het woordje beste ervoor. Maar ik heb gemeend toch een uitzondering te kunnen doen. Dus nogmaals, beste Johan. We zijn hier vandaag met elkaar om afscheid te nemen van jou. Onze eerste en tot nu toe enige griffier van Ridderkerk. Maar hoe is het nou zo gekomen, dames en heren? Daartoe neem ik u graag mee de geschiedenis in van Johan van Straalen als onze griffier, waarbij ik mijn best doe om die 23 jaar in zo kort mogelijke tijd in rubrieken samen te vatten. De eerste rubriek, de geschiedenis. Het begon allemaal op 1 april 1982 en dat was echt geen grap. Dat is de dag waarop Johan in dienst trad bij de gemeente Ridderkerk. En bij zijn sollicitatiegesprek werd er gevraagd, wat is je hobby? En het antwoord was werken. Nou, dat heb je gedaan, Johan. 43 jaar lang. Johan had net zijn rechtenstudie aan de Erasmusuniversiteit afgerond en kwam te werken op de afdeling algemene zaken. 20 jaar later, toen het dualisme in 2002 zijn intrede deed, werd Johan gevraagd om griffier in Ridderkerk te worden. De gemeenteraad had immers recht op een onafhankelijk adviseur. Daarbij kwam juridische kennis ook goed van pas. En Johan, jij nam de uitdaging aan en werd op 2 september 2002 beëdigd als griffier van Ridderkerk. En dat heeft hij gedaan, dames en heren, tot op de dag van vandaag toe. En zelfs na vandaag nog, want hij is gewoon van plan om morgen weer terug te komen om aan het werk te gaan en pas vrijdagmiddag de deur definitief dicht te trekken. Wat een plichtsbesef. Raadsvergaderingen. Raadsleden komen regelmatig met moties, amendementen en vragen advies aan de griffie. Johan komt dan vaak met wijzigingsvoorstellen, suggesties of correcties op de Nederlandse taal. Daardoor ontstond hier in Ridderkerk de term griffie-proof. Veel beginnende raadsleden denken dat ze dan een akkoord van Johan hebben op de motie of het amendement, maar Johan blijft altijd apolitiek en geeft onafhankelijk advies. En Johan, wat heb jij veel moties en amendementen voorbij zien komen in de afgelopen jaren. Echt te veel om te tellen. Maar wat we wel geteld hebben voor deze periode is het volgende. Je hebt 8 burgemeesters zien komen en 7 zien gaan. Van de 471 raadsvergaderingen heb je er slechts 12 gemist. Er waren 133 vergaderingen van het presidium. Je hebt ze allen bijgewoond. Chapeau. Straks overhandig ik nog een klein aandenken aan je laatste presidium. Johan, je bent doorgaans goed in vele zaken behalve in rekenen en computers. ICT is niet zijn ding. Maar gelukkig is de plaatsvervangend griffier wel goed met ICT en jullie vulden elkaar dus goed aan. Stemmen voor of tegen tellen in de vergadering gaat helaas ook niet altijd goed. Je mist hier en daar wel eens een stemmetje. Misschien hadden we je beter een telraam cadeau kunnen geven, maar ja, daar is het nu te laat voor. Ach, je moet iets te wensen overhouden. Niet waar, Johan? Toeval bestaat niet bij Johan. Hij laat namelijk niets aan het toeval over. Alles wordt in detail voorbereid en uitgewerkt. Ook toen er destijds camera's moesten komen in de raadzaal of geluid in de trouwzaal voor de commissievergaderingen. Johan, jij hebt altijd de regie. Commissievergaderingen worden ook altijd vooraf goed uitgewerkt en voorzien van een script richting de voorzitters. Ook de speech die jij zelf hier vandaag als laatste mag geven had je twee weken geleden al klaar en hoefde je slechts alleen maar een beetje bij te schaven. Dit in tegenstelling tot de andere drie sprekers van vanmiddag. Maar soms, dames en heren, gaat het ook wel eens mis. Dan ben je te voorbarig. Je twijfelde bijvoorbeeld of mijn aanpak als commissievoorzitter destijds wel in goede aarde zou vallen wanneer ik eerst degene met de minste vragen het woord zou geven en dan zo zou oplopen naar degene met de meeste. Het systeem wordt nu nog steeds toegepast, dat weet je. En onlangs nog, dames en heren, toen de raadsvergadering dreigde uit te lopen en jij was burgerzaken informeerde dat de borrel na afloop niet doorging, maar ineens was daar dus wel het einde van de

vergadering, veel eerder dan gedacht en moest je toegeven dat je alles al gecancel had. Het is je vergeven, Johan. Als er straks maar wel voldoende hapjes en drankjes zijn. Johan, je zal het best moeilijk hebben gehad de afgelopen weken, dat je inhoudelijk bijna niets van deze raadsvergadering afwist. Een vergadering zonder jouw regie. Hoe is het mogelijk, dames en heren? En er werd van alles om je heen geregeld. En je probeerde ook aan alle kanten nog te sturen, zelfs vlak nog hier op de gang, maar veelal zonder succes. En ik hoop dat je er geen slapeloze nachten van hebt gehad, want dit is namelijk niet hoe jij het graag ziet. Maar voor ons was het wel des te leuker. En weet je wat ook zo leuk was? Elk jaar, dames en heren, wijzigt de samenstelling van de raad. En tijdens de laatste raadsvergadering met de oude raad komt Johan dan met een roast waarbij hij ons allen te kakken zet met sublieme teksten. Je bent een waar taalvirtuoos. En ik citeer een klein stukje uit de raad van 28 maart 2022: een klerenzooi, dat is de beste typering die ik kan geven van de afgelopen raadsperiode. Ik zal er maar geen doekjes om winden. Sprak ik vier jaar geleden nog over een beestenboel, het is de afgelopen vier jaar er niet beter op geworden. Soms vraag ik mij af waar ik het voor doe. Einde citaat. En nee, Johan, je hoeft niet bang te zijn dat ik nu verderga met een roast van jou. Die laten we aan jou over. Maar je snapt wel dat wij allen wachten op je mémoires, die toen in 2022 al hebt aangekondigd. Conferenties van de raad. Dames en heren, u moet weten dat de raad jaarlijks een raadsconferentie heeft. Het ene jaar is dat met overnachting ergens in het land, het andere jaar alleen overdag in de buurt van Ridderkerk. En Johan heeft de organisatie hiervan strak in handen en zoekt altijd mooie locaties op, met name dicht bij een strand. Het is daar dan goed vertoeven. Lekker eten, een lekker wijntje bij het avondeten, een bar voor in de avonduren en een stevig ontbijt de andere ochtend. Het gerucht gaat dat wanneer je met zo'n hele grote groep mensen komt, een hotel weleens alle zeilen bij moet zetten om iedereen van een eigen kamer te voorzien. En soms wordt er dan een bruidssuite ingezet om iemand onderdak te verschaffen. En die suite, daar zou Johan dan gebruik van maken. Of het waar is of niet, dat weten we niet. Het is maar een gerucht, hoor. Of niet, Johan? Ik heb me ook laten vertellen dat je over je graf heen regeert door nu al alles geregeld te hebben voor de raadsconferentie het najaar van dit jaar. De nieuwe griffier heeft daar dan vermoedelijk geen omkijken meer naar. Over voorbereiding gesproken. Werkgeverscommissie. De gemeenteraad is de werkgever van de griffier en heeft dit werkgeverschap belegd bij een werkgeverscommissie. Uiteraard worden zaken ook voor deze commissie altijd goed voorbereid door Johan. In één van de vorige werkgeverscommissies werd het jaarlijkse functioneringsgesprek met Johan gevoerd. Hij had het verslag daarvoor zelfs al van tevoren opgesteld, nog voordat het gesprek plaatsvond. Heel bijzonder, niet waar, Johan? Maar ja, je werkt nu eenmaal graag vooruit. En in deze raadstermijn heb je onze commissie ook flink aan het werk gezet. Eerst met de herwaardering van je functie en vervolgens je vervroegde pensioen, waardoor wij het proces van werving en selectie nieuwe griffier in moesten gaan, iets wat nog nooit eerder was gebeurd in Ridderkerk. Maar het was goed van je, Johan, dat je zelf afstand hebt bewaard bij dat gehele traject en de komst van de nieuwe griffier, maar de griffiemedewerkers wel alle ruimte hebt gegeven om je opvolger daar kennis mee te maken en ook in de eerste tijd een inwerkprogramma met hem te kunnen bespreken. Indirect heeft hij wel een klein beetje de hand erin gehad dat onze nieuwe griffier naar Ridderkerk komt. Want vorig jaar heb jij hem in de griffier kring al geïnformeerd over jouw afscheid en je hebt hem heel enthousiast gemaakt voor zo'n functie in Ridderkerk. En hierdoor besloot de nieuwe griffier op de ontstane vacature te solliciteren. Maar van de rest van je gehele proces heb je je altijd verre gehouden. En zo hoort het ook. Privé. Waar je nog meer verder van houdt, Johan, is het delen van privé zaken. In het korte moment dat wij hiervoor met de familie hebben gehad, hebben we meer geleerd dan in de afgelopen 43 jaar. Echt waar, dames en heren. Bijna niemand van de gemeente weet veel van jou. Sterker nog, we weten dus echt weinig. Maar we weten wel dat je in Ridderkerk Oost woont. Altijd koopt voor jezelf, maar niemand kent je favoriet gerecht. Tussen de middag naar huis fietst om te lunchen. Bang bent om auto te rijden met onweer. Van reizen houdt, met name naar Engeland, vandaar ook je bijnaam anglofiel. Dat je van wijn houdt en liever vis dan vlees eet. Je echte hobby's kennen we dus onvoldoende, maar je wilt je nog graag gaan oriënteren op digitale fotografie met een mobiele telefoon. Het

boek ontving je vorig jaar al, maar volgens mij ben je daar nog niet aan toegekomen. Missen. Dat gaat vast gebeuren, nu je met vervroegd pensioen gaat. En Johan, weet dat we je allemaal enorm zullen gaan missen. En om dat stukje nou juist te verzachten hebben de raadsleden een extra cadeau bedacht. Een cadeau voor jou, maar zeker ook een beetje voor onszelf. En omdat het voor mij geen onewomanshow vanuit de werkgeverscommissie hoefde te worden, heb ik de heer Westbroek gevraagd om het woord van mij nu over te nemen. En de heer Ros en ik komen daarna als laatste nog even in actie. Ik geef het woord aan de heer Westbroek.

De heer Westbroek: Ja, Johan. Ik heb hier een motie. Die is griffie-proof, maar die heb jij nooit gezien. En dat is ook misschien wel de eerste. De motie Johan van Straalen, eerste griffier gemeente Ridderkerk. De gemeenteraad van Ridderkerk, bijeen in een buitengewone raadsvergadering in het teken van het afscheid van zijn eerste griffier. Overwegende dat Johan van Straalen de eerste griffier van de gemeente Ridderkerk is vanaf de instelling van de functie in 2002. De raadsleden op adequate wijze ondersteunt bij hun werk en met zijn scherpe blik en rake opmerkingen meer moties heeft gecorrigeerd dan een spellingchecker ooit zou kunnen. Al meer dan vier decennia een duidelijk en belangrijk aanspreekpunt is binnen de gemeente Ridderkerk en met hart en ziel zijn werk doet. De meest onervaren raadsleden op weg heeft weten te helpen in hun rol en sommigen heeft weten op te leiden tot commissievoorzitter. Zijn privéleven, tot op de dag van vandaag, een groot mysterie blijft, waardoor sommige vermoeden dat hij 's nachts stiekem de notulen nogmaals doorneemt. Zijn roos inmiddels een begrip zijn geworden als afsluiting van de raadsperiode. Is van mening dat zijn toewijding en politiek neutrale ondersteuning als eerste griffier van Ridderkerk vraagt om erkenning. Zijn toewijding en capaciteiten hebben bijgedragen aan een beter Ridderkerk. Zijn punctualiteit, nauwkeurigheid en perfectie worden geprezen en soms zelfs gevreesd. Zijn gevoel voor humor daarbij altijd is ingezet om te ontwapenen. Spreekt uit zijn waardering en dankbaarheid voor al die jaren van onvoorwaardelijke inzet voor onze gemeenteraad en voor de Ridderkerkse samenleving. Hem alle goeds te wensen in het volgende hoofdstuk van zijn leven. Hem te zullen missen om wie hij is, tenzij hij besluit als mystery guest toch maandelijks op te duiken in de raadszaal. Een Johan van Straalen prijs voor de meest punctuele ambtenaar niet haalbaar bleek. Verzoekt het college om vergaderzaal A101 voortaan de Johan van Straalen-zaal te noemen. Dit door middel van een visuele uiting inclusief toelichting kenbaar te maken in de vergaderzaal en gaat over tot de orde van de dag. Namens de gehele raad, Partij 18PLUS, SGP, Leefbaar Ridderkerk, ChristenUnie, PvdA, Echt voor Ridderkerk, CDA, VVD, GroenLinks, Burger op 1 en Fractie Van Nieuwenhuizen. Dank je wel Johan.

De voorzitter: Dames en heren, u weet ongetwijfeld hoe dat werkt met een motie. Daar moet natuurlijk nog wel even over gestemd worden. En zelfs als er allerlei handtekeningen onder staan, is dat niet per se een zekerheidje. Ik zou willen voorstellen dat we hier niet een debat over gaan voeren. Dat voert misschien een klein beetje ver. Ik stel ook voor dat we de stemverklaringen achterwege kunnen laten en dat vooral mijn vraag aan u is, wilt u als u voor deze motie bent uw hand omhoog steken? En dan zal de griffier zich van zijn taak kwijten. Mijnheer de griffier, wat is daar bij uw conclusie? U mag de microfoon gebruiken.

De griffier: 27 voor.

De voorzitter: En dat is nul tegen. Ik zou zeggen, aangenomen. En wat misschien in dit huis, want anders zou het misschien bepaalde verwachtingen opwekken, ook niet helemaal te doen gebruikelijk is, dat dan staande de vergadering de motie ook kan worden afgedaan. Wil ik hier nog even de ruimte geven om dat maar ook gelijk te gaan regelen, zodat dat niet op een of ander nieuw lijstje terechtkomt. Dit betekent, dames en heren, dat zaal A101 nog steeds dat nummer zal hebben en houden, maar dat er ook een toevoeging op zal zijn als

Van Straalen-zaal in de gemeente Ridderkerk. En dat er in de zaal zelf een plakkaat komt op te hangen, wat aangeeft waarom nou die naam zo aan deze zaal is toebedeeld, met een toelichting op de grote verdiensten van de heer Van Straalen hier in Ridderkerk. Dank u wel voor deze mooie bijdrage met allerlei onthullingen en samenvattingen. Ik wil nu het woord geven aan de heer Maarten Slingerland, als plaatsvervangend griffier.

De plaatsvervangend griffier: En ik mag vandaag iets zeggen namens en uit het oogpunt van de griffie. Johan, vandaag mag ik jou toespreken in aanwezigheid van de raad en heel veel genodigden. En dat vind ik een eer, heel spannend en ook heel leuk. En als het gaat om het houden van een toespraak dan heb ik van Johan het voorbeeld gehad dat ik moest letten op drie punten. Kies een vorm, oefen hardop en begin op tijd. En Johan, je kent mij, ik heb twee van die voorbeelden gevolgd. En als vorm heb ik gekozen voor iets wat aansluit bij jou als jurist en griffier en dat is de vorm van een verordening. En daarom het volgende. De griffie van de gemeenteraad van Ridderkerk bij het afscheid van de eerste griffier van Ridderkerk besluit aan te bieden de verordening op de eerste Ridderkerkse griffier Johan van Straalen. De verordening. In het eerste artikel staat dan de begripsbepaling. En dit artikel begint met Johan van Straalen is ... En dan gevolgd wat Johan als griffier dan is en heeft gedaan. Lid 1, Johan van Straalen is griffiepionier en de griffiepionier is de eerste griffier van de gemeente die met zijn medewerkers de griffie heeft opgebouwd. In iedere gemeente is een secretaris en een griffier. Met die woorden kwam in 2002 een nieuwe functie tot bestaan. En iedere gemeente betekende ook Ridderkerk en daar begon jouw pionierswerk, want de griffier staat de raad en de door de raad ingestelde commissies terzijde bij de uitoefening van hun taak. Maar ja, welke procedures moeten er zijn? Hoe ondersteunen we de raad in die taak? Hoe ziet een raadsvoorstel er eigenlijk uit na de dualisering? Gelukkig was je daarin niet alleen. Anja stond in die periode terzijde en heeft tot op de dag van vandaag haar sporen nagelaten in ons werk. En we zien dat nog steeds terug in onze jaarplannen. De taak was eigenlijk te groot voor twee en dus kwam Berend erbij. En jullie bouwden de griffie verder op. En na Berend kwam ik. En na Anja volgden Trudy en Machteld. En zo werd de griffie tot wat hij nu is, een instituut dat breed wordt gewaardeerd. Maar een griffie is veel meer dan een instituut. En dan komen we bij lid 2. Johan van Straalen is een leidinggevende, want de griffier geeft leiding aan de griffie. Als griffier ben je eindverantwoordelijk voor het goed uitvoeren van onze taken. Je hoeft dat niet alleen te doen, wij helpen je daarbij. En als leidinggevende heb je ons medewerkers altijd de ruimte gegeven om de dingen te doen, maar altijd met de vinger aan de pols. En vaak klonken dan weer de vragen als je voor jezelf een lijstje aan het maken was, denk je nog aan dit? Denk je nog aan dat? En dat werkte heel goed voor mij. En eigenlijk werkte dat al voordat ik bij de griffie kwam werken. Want nadat er een vacature was voor raadsadviseur en ik had met jou wat gebeld, zag je mijn brief niet terug bij de sollicitaties. En toen belde je mij op en je vroeg, heb je gesolliciteerd? Ja, ik had gesolliciteerd. Hij was verkeerd terechtgekomen. En uiteindelijk ben ik het geworden. Dank je wel Johan, dat je toch altijd zo die vinger aan de pols hebt gehouden. Lid 3, Johan van Straalen is een werk-familielid. De griffier heeft aandacht voor het persoonlijk leven van zijn medewerkers. Een collega van mij in het verleden zei eens, ik heb een thuis-familie en een werk-familie. Want de mensen met wie je werkt die zie je iedere dag, soms zelfs vaker dan je eigen familie. En in ons geval waren dat de laatste 10 jaar dezelfde gezichten en de afgelopen 16 jaar heb ik zelfs bijna dagelijks het gezicht van Johan gezien. En hij het mijne. Maar dat is in de loop der jaren ook een beetje veranderd. En zoals dat gaat bij families, je hebt lief en leed. Het gezicht staat niet altijd vrolijk. Ik ben dankbaar voor de bijzondere momenten die wij ook op persoonlijk vlak met elkaar konden delen. Goede en slechte tijden. We deelden informatie over de thuissituatie, hobby's en passies, want ze zijn er echt wel hoor, die hobby's. Met Machteld kon je bijvoorbeeld je interesse voor kunst en architectuur delen en je luisterde naar de verhalen van mijn kinderen. Maar je was ook altijd enthousiast om te vertellen over de reizen die je tijdens je vakanties maakte. Ik pak eventjes de iPad erbij, want in tegenstelling tot de vorige spreker heb ik een iets andere mening over de digitale vaardigheid van Johan. Lid 4, Johan van Straalen is digitaal ontwikkeld. De griffier gaat mee met technologische ontwikkelingen. Toen ik begon in 2009 werden

elke maand grote pakken met papieren raadsstukken samengevoegd in bundels verstuurd. We zijn overgegaan naar digitaal vergaderen, iedereen een iPad en in de tussentijd ook nog verschillende raadsinformatiesystemen. En dat was alleen nog het stukje wat de raad zag, want ook op de achtergrond veranderde het een en ander voor de griffie door de digitalisering. Digitaal archiveren, zaakgericht werken in verschillende zaaksystemen, digitaal factuur afhandelen, HR-modules, TOPdesk meldingen, bestuurlijke besluitvorming, thuiswerken, zelfs digitaal vergaderen met de raad en met de commissies. En de griffie, inclusief Johan, ging daarin mee. Soms met kleine stapjes en soms met mega sprongen. Van invloed van AI op ons werk heb je niet zoveel mee meegekregen en dat is misschien voor jou maar goed ook. Lid 5, Johan van Straalen is een spanningspartner. De griffier staat open voor suggesties en kritiek. In al deze afgelopen jaren mocht ik jouw spanningspartner zijn. Als er vanuit het rijk een circulaire uitkwam of er was een verzoek vanuit het presidium, dan schreef jij een notitie en dan mocht ik daar vaak op reageren en mijn mening over geven. En het omgooien van je teksten en het toevoegen van tussenkopjes was niet altijd hetgeen waar je op zat te wachten, maar daar zijn we samen in gegroeid en we hebben mooie dingen opgeleverd. Veel plezier hebben we ook gehad bij de advisering op moties en amendementen, meestal rondom de begrotingjaarstukken. Samen proberen te achterhalen wat een raadslid wil bereiken, zoeken naar de beste woorden die daarbij passen en de opbouw en allemaal vanuit de visie van die partij, vanuit dat raadslid. Superdruk, maar ontzettend leuk. Lid 6, Johan van Straalen is een zangvogel. De griffier gebruikt zijn muzikale talenten. Niet onbenoemd mag blijven de kwaliteiten van Johan als zanger. In 2010 op de Daadwerkelijk-in-de-buurt dag in oktober werd een ambtenarenkoor gevormd. Terwijl anderen aan het klussen waren, gingen wij zingend langs de huizen in Ridderkerk en dat hebben we vervolgens jarenlang gedaan. Je was altijd heel enthousiast met het zingen, maar ook met het aan elkaar praten van de liedjes en het contact zoeken met het publiek. Dat was je op het lijf geschreven. Ik ga afronden. Ik zou nog veel meer kunnen vertellen over uitgebreide notities, verkennen van alle scenario's, de verhalen die je vertelde over vroeger, lessen over politiek, maar helaas, de tijd is te kort. Johan, bedankt voor 16 mooie jaren die we samen hebben mogen delen. En het is een verordening, dus ik sluit af met de overgangsbepalingen. We gaan je missen. Lid 2. We gaan je ook nog zien. Dank je wel. En als griffie, Machteld en ik wilden jou ook nog iets meegeven vandaag. Het is zowel praktisch als symbolisch. En we wensen je toe dat je daar nog een lange tijd van kunt genieten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Slingerland. Dan gaan wij nu aandachtig luisteren naar de heer Van Straalen, als hij daar ook klaar voor is. En dat is het geval.

De griffier: Dit is voor als het te veel voor me wordt. Een aantal van u hoopt dat er nu een roast volgt. Een roast over met name de ander of misschien juist wel over uzelf, als je maar genoemd wordt. Misschien wel een ranking the stars. Wie waren the stars? En nog leuker, welke vragen zijn er te stellen om hun ranking te bepalen? Wie was de slimste mens? Wie was de mol? Was er een raad vol liefde? Ik moet u zeggen, met een gezelschap van deze samenstelling, is de verleiding groot en heb ik een unieke kans op mijn bitterzoete wraak. Maar aan het eind van elke raadsperiode was ik altijd al de hekkensluiter van sprekers die de scheidende raadsleden in niet serieus te nemen woorden toesprak. En dan had ik het over, het werd al gezegd, dat heb je als je de laatste bent, dan had ik het over de beestenboel van de laatste vier jaar en over de klerenzooi die ze ervan gemaakt hadden. Vandaag wil ik een keer serieus zijn. Mijn laatste kans dat u eindelijk mijn adviezen eens zult opvolgen. Wat leuk en fijn dat jullie er allemaal zijn. Mijn werkzame leven bij de gemeente Ridderkerk valt uiteen in twee delen, voor 2002 en vanaf 2002. Before and after. Al Tijdens mijn rechtenstudie ging mijn belangstelling uit naar bestuur en de politiek. Ik ambieerde een baan bij de overheid en dan met name bij een gemeente. Naast de vakantiebaantjes was Ridderkerk mijn eerste werkgever. Het was zelfs mijn eerste sollicitatiegesprek. Na drie maanden dacht ik hier gillend gek te worden. Sommigen denken dat dat ook is gebeurd. Ik deed de vergunningen voor onder andere het oplaten van ballonnen, de kermis, de

horecabedrijven, de taxibedrijven en de graven. Maar ik merkte dat ik de hele eenvoudige dingen nog moest leren. Blind typen had ik mezelf aangeleerd, maar nooit op een elektrische typemachine. Dat is overigens iets heel anders dan een elektronische typemachine. Mij werd echter steeds meer toevertrouwd en met name de complexere algemeen bestuurlijke en juridische vraagstukken waren een genoegen om aan te werken. Fijne en bijzondere herinneringen heb ik aan het werken met de collega's van de politie en de brandweer, het project leiderschap voor de bouw van de brandweerkazerne, aan het voorzitterschap van de medezeggenschapscommissie Bestuursdienst, het secretariaatschap van de indicatiecommissie opnemingsbejaardenoorden Ridderkerk en de werkzaamheden voor het kabinet van de burgemeester. Eind 1999 verscheen het rapport van de staatscommissie dualisme en lokale democratie, ook wel genoemd de commissie Elzinga. Hoe leuk dat één van mijn vroegere burgemeesters, een lid van de commissie, Harm Bruins Slot, aanwezig is? Dat waardeer ik zeer. De commissie adviseerde onder andere over de vormgeving van een gedualiseerd lokaal bestuursmodel. Dat leidde tot het wetsvoorstel Dualisering gemeentebestuur, een wet die op 7 maart 2002 van kracht werd. Bij de behandeling van het wetsvoorstel was er wel een kleine wijziging aangebracht. Door het amendement-De Cloe moest elke gemeente een griffier hebben. Het was geen keuze meer. Volgens velen was dat het belangrijkste, zo niet het enige wat de dualisering had opgeleverd. Een eigen ondersteuning voor de raad in de vorm van de griffier en de griffie. U begrijpt, ik ga dat zeker niet ontkennen, maar ik denk dat de ontvlechting tussen raad en college net op tijd kwam. De opkomst van Pim Fortuyn was bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2002. En het maatschappelijk ongenoegen beperkte zich niet tot Rotterdam. In veel gemeenten ontstonden toen de eerste lokale partijen. Zo ook in Ridderkerk, maar door de dualisering kon dat maatschappelijk ongenoegen zich niet beperken tot aan de kant staan en zich afzetten tegen. Men werd onderdeel van de gekozen raad, een raad die in relatie tot het college andere taken en verantwoordelijkheden had gekregen. De raden moesten zichzelf gaan uitvinden en verantwoordelijkheid nemen. De raadsleden van het eerste uur, en er zijn er aanwezig, hebben dat gemerkt. Veel bezoekers aan commissievergaderingen en veel insprekers. Als ik het woord caravanstalling gebruik, zal hun hart sneller gaan kloppen. En dat is zeker niet van opwinding. Bij ons deed de situatie zich voor dat de eerste lokale partij gelijk ook deelnam aan het college. De eerste raadsperiode was een zoektocht. Wat is niet meer voor de raad en wat is nou juist wel voor de raad geworden? Welke houding past de raad en hoe kan hij zich een stevige positie verwerven? En dan wethouders en soms zelfs raadsleden die het maar niets vonden en een eigen sturende invloed zagen afnemen. Een bijzondere tijd waar ik veel baat had aan mijn juridische kennis, kennis van de Ridderkerkse organisatie en ik de ambtenaren en de politici al langer kende. Ik ben voor het ambt gevraagd. Niemand wist precies wat het inhield, hoe het moest worden ingevuld en wat de raad en griffier onderling van elkaar konden verwachten. Bij mijn beëdiging op 7 september 2002 vergeleek ik de functie van griffier niet voor niets met die van raadspensionaris. En daarbij noemde ik niet voor niets mijn naamgenoten Johan van Oldenbarnevelt en Johan de Wit, beiden in het politieke machtsspel om het leven gebracht. Dat zou mij figuurlijk ook kunnen gebeuren. En in het begin zijn veel griffiers gesneuveld, omdat verwachtingen niet op elkaar aansloten en de functie anders was dan verwacht. Om mij nu na 23 jaar te spiegelen aan mijn andere naamgenoot, Johan Rudolph Thorbecke, zou van hoogmoed getuigen. En hoe waren de andere vijf raadsperiodes? Ze waren allemaal verschillend, soms met een scherp verschil tussen oppositie en coalitie. Maar naar mij toe heb ik altijd veel vertrouwen gevoeld. Ik zei eerder in de eerste raadsperiode baat te hebben gehad aan het feit dat ik de mensen al langer kende. En dat laatste is in dit huis en ook in de politiek één van de belangrijkste dingen. Hoe een ambtelijke organisatie ook is ingericht, volgens welke visie wordt gewerkt, hoe de verkiezingsuitslag ook is, welke partijen het college ook vormen, wat de maatschappelijke opgaven ook zijn, het zijn de mensen die het doen. Hun persoonlijkheid, karakter en bereidheid om niet alleen te nemen, maar ook te geven, bepalen in hoge mate het succes van relaties, het werk, de politiek en het bestuur. In deze zeer globale, zeer onzekere tijd waarin standpunten soms ver uiteen liggen, ja, de uiterste worden gezocht, is het van groot belang de mens in de ander en ook in uzelf te blijven zien. Ik wens u toe dat u

met respect voor elkaar, ook in deze zaal, het gesprek met elkaar zult blijven voeren om zo het beste voor de Ridderkerkers te kunnen bereiken. Dan ben ik nu toegekomen aan mijn dankwoord. Ik was niet genomineerd, maar ik heb me wel kunnen voorbereiden. In de eerste plaats dank ik de gemeenteraad voor deze raadsvergadering, voor de aansluitende receptie die nog volgt en het cadeau dat ik mocht ontvangen. Dat is een hele grote eer. Dan was er ook nog een commissie stiekem, die heeft alles voorbereid. Namen weet ik uiteraard niet, maar ook zij bij deze hartelijk dank. Dank aan de sprekers van vanmiddag voor hun mooie en warme woorden. Jullie hebben daarmee mijn vertrek niet gemakkelijker gemaakt. Dank aan de werkgeverscommissie voor al haar werkzaamheden rond mijn vertrek en de komst van mijn opvolger. Dank aan allen die op mijn pad kwamen, met wie ik mocht samenwerken en heb mogen bouwen, van wie ik heb geleerd, van wie ik het vertrouwen kreeg wie ik mocht bijstaan en door wie ik ben geworden wie ik ben. En vooral dank aan hen zonder wie ik het nooit 23 jaar als griffier uitgehouden zou hebben, mijn naaste collega's, Berend Sepers, Trudy Heijboer, Maarten Slingerland en Machteld de Groot. En hierbij denk ik ook aan mijn overleden rechterhand, Anja Steenberg. Met mijn opvolger Onno Vliegthart zal er een nieuwe wind gaan waaien. Na 23 jaar weer eens een frisse wind. Ik wens Onno veel wind in de zeilen toe. Achter mijn arbeid samen leven wordt nu een punt gezet. In mijn leven een grote vette komma. Hoe het er na die komma uit ziet en hoe ik daar invulling aan geef, heb ik nog niet concreet voor ogen. Mijn gezondheid zal daarbij ook van invloed zijn en helaas heb ik wat dat betreft ondervonden dat ik waarschijnlijk te vaak mijn rug heb recht gehouden en mijn poten stijf. Tijdens de receptie hierna zult u mij ook zittend aantreffen. Maak er wat van, ga mij niet missen, maar denk nog wel eens aan mij. Dank voor alles. En wat mijn opvolger betreft, the king is dead, long live the king. Ik wens u alle goeds en een behouden vaart.

De voorzitter: Dank je wel Johan voor jouw mooie woorden. Wij hebben, voordat wij straks tot de sluiting van deze raadsvergadering overgaan, nog een mooi aantal cadeaus aan te bieden die wel bij elkaar zijn gevoegd. Je gaat zelf ontdekken wat er allemaal in zit en aan verbonden is, maar een kleine inkijk wil ik je wel geven. Een mooi hotel in Den Haag. Ik weet niet of het een bruidssuite gaat zijn, dat is even de cliffhanger. Een bezoek aan Soldaat van Oranje met iemand waarmee je naar Den Haag heengaat en allerlei zaken die bij een anglofiel ook erg passen. We gaan het aan jou overhandigen, kom maar even mee.

3. Sluiting

De voorzitter: Dames en heren. We zijn aan het einde gekomen van deze buitengewone raadsvergadering. Een vergadering die volgens mij nog wel even blijft. Niet alleen bij Johan, maar bij ons allemaal. Daarmee een einde van een tijdperk. Het afscheid van een geweldige griffier, maar vooral ook een afscheid van een heel mooi mens. Dank je wel namens allen daarvoor. Ik sluit de vergadering. En u kunt zich zo vervoegen beneden, waar de receptie wordt gehouden. Dan wordt u ook heen toe geleid. En daarna zal de Van Straalen na enige momenten zich bijvoegen. Dank u wel voor de aanwezigheid en wel thuis straks na een mooie bijeenkomst beneden.